

Міністерство освіти і науки України
ДНУ Інститут модернізації змісту освіти
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет імені
Вітольда Пілецького в Освенцеми (Польща),
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словаччина)

**VI Міжнародна
науково-практична конференція
“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”
Збірник тез доповідей**

4-5 квітня 2024 р.

**Міністерство освіти і науки України
ДНУ Інститут модернізації змісту освіти
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет
імені Вітольда Пілецького в Освенцімі (Польща),
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словаччина)**

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC
TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES:
REALITIES AND CHALLENGES**

**Тези доповідей
VI Міжнародної науково-практичної конференції**

4-5 квітня 2024 р.

**Мукачево
2024**

Нестерова С. Використання EXCEL в управлінському обліку малого та середнього бізнесу	121
Петричко М. Національна економіка України в умовах воєнного стану та напрямки її відновлення	123
Пігош В. Державний фінансовий контроль в умовах воєнного стану: реалії та виклики	126
Реслер М. Вплив інформаційних технологій на ведення управлінського обліку	128

СЕКЦІЯ 5. УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Бочко О., Саган В. Соціально-відповідальний маркетинг в межах Індустрії 5.0	130
Гасуляк С. Роль інформаційних технологій в управлінні інноваційною діяльністю	131
Кампов Н., Касинець О. Інноваційні технології у діяльності санаторно-курортного господарства	133
Лизанець А. Розвиток кредитних спілок в Україні в умовах воєнного стану	136
Любіцева О., Сировець С. Використання геоінформаційних технологій в туризмі	139
Пугачевська К., Гейман Д. Інститути спільного інвестування: економіко-правовий аспект	142
Савчин Є. Інвестиційне забезпечення діяльності підприємств в кризових умовах	144
Семенчук В. Інвестиційно-інноваційна діяльність в Україні	145
Стегней М., Михальчинець Н. Стратегічний інноваційний розвиток територій в умовах реальних загроз	147
Черниченко Т. Політика стимулювання інноваційного розвитку на макроекономічному рівні	149

СЕКЦІЯ 6. УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ У ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРИ

Éva Szaboles, Sofiya Chovriy DIGITAL TRANSFORMATION OF HIGHER EDUCATION IN MODERN CONDITIONS	151
Атрощенко Т., Пинзеник О. Професійна компетентність керівника закладу дошкільної освіти: наукова дефініція та вимога сьогодення	153
Вербовський І., Кисла О. Цифрові технології в управлінні освітнім процесом: виклики та перспективи	155
Ільтьо Г. Цифрова компетентність в освітньому просторі	158
Клецун І. Комплексно-цільове управління неформальною освітою педагогів у системі науково-методичної роботи	159
Лібак Н., Молнар-Чатлош А. Підготовка майбутнього вчителя до роботи в новій українській школі	162
Миськів Г. Роль соціальних медіа у підвищенні ефективності навчання студентів	164
Орбан В., Яцура М. Досвід формування інформаційно-цифрової компетентності в закладах освіти Великої Британії	167
Товканець Г. Цифрова педагогіка у формуванні освітнього простору закладів вищої освіти	169
Товканець О. Інформаційно-середовищний підхід у розвитку здоров'язберігаючих компетентностей здобувачів освіти	172
Сідор Ю., Фенчак Л. Особливості планування та організації навчальної діяльності при змішаній формі навчання в умовах початкової освіти	174
Фізеші О., Фізеші Й. особливості фінансування закладів початкової освіти США та Канади	176
Швардак М. Процес прийняття управлінських рішень керівником закладу освіти	178

Інноваційна стратегія Європейського Союзу базується на центральних принципах та напрямках, які спрямовані на формування конкурентоспроможної та стійкої економіки, адаптованої до викликів глобального контексту. Ці принципи, які направляють реалізацію стратегічних пріоритетів у країнах ЄС та на місцевому рівні, включають [4]:

1. Концентрацію уваги на критично важливих секторах, де інновації мають потенціал змінювати гру, зокрема у цифрових технологіях, відновлюваній енергетиці та біотехнологіях.

2. Формування партнерства з комерційними організаціями для створення умов, сприятливих для інновацій, та інвестицій в наукові дослідження і розробки.

3. Забезпечення фінансування та підтримка наукових і технологічних досліджень, стимулюючи тим самим наукове співробітництво.

4. Розвиток інноваційних екосистем, що включають академічні установи, дослідницькі інститути, промислові підприємства та неурядові організації.

5. Покращення управління процесом інноваційного розвитку через постійний моніторинг, оцінювання та коригування стратегічних підходів.

6. Посилення взаємодії між регіонами для взаємного обміну кращими практиками та ресурсами в області інновацій.

7. Врахування соціальних наслідків інновацій, включаючи забезпечення доступності новітніх технологій, створення нових робочих місць та забезпечення гармонійного розвитку.

Ці стратегічні напрями спрямовані на зміцнення позицій Європейського Союзу як лідера в галузі інновацій та забезпечення стабільного економічного зростання та добробуту населення.

Відтак, ключовим аспектом у забезпеченні національної безпеки під час війни та в період поствоєнної відбудови є розробка національної стратегії інновацій, яка виступає як основний орієнтир для створення стратегій і планів на регіональному та місцевому рівнях.

На нашу думку, стратегія повинна охоплювати постійний компонент (модель, пріоритети, правову основу), а також змінний компонент (стратегічні цілі, похідні або дотичні стратегії, обсяги і джерела ресурсного забезпечення тощо). Такий підхід забезпечить стратегічну стабільність у розвитку інновацій і, водночас, можливість адаптації до змінюваних обставин.

Список використаних джерел:

1. Стегней, М.І. Інвестиційно-інноваційні домінанти сталого розвитку територіальних одиниць / М. І. Стегней // *Економіка та суспільство : електронний науковий фаховий журнал*. – Мукачєво, 2015. – №1. – С.56-61.

2. Пархоμεць М.К., Пуцентейло П.Р. та Уніят Л.М. *Поняття, суть інновацій та технологічні уклади інноваційного розвитку агропромислового бізнесу в підприємствах України. Інноваційна економіка*. 5-6.2019. DOI: 10.37332/2309-1533.2019.5-6.5

3. Уряд опрацьовує стратегію інноваційного розвитку економіки до 2030 року. Урядовий портал. <https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-napratsovuie-stratehiu-innovatsiinohorozvytku-ukrainy-do-2030-roku-premier-ministr>

4. *Communication from the commission to the european parliament, the council, the european economic and social committee and the committee of the regions*. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0332>

ПОЛІТИКА СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ НА МАКРОЕКОНОМІЧНОМУ РІВНІ

Стимулювання інноваційного розвитку на макроекономічному рівні – це процес, який включає в себе ряд дій та політик, що спрямовані на підтримку та розвиток інновацій у великому масштабі, зазвичай на національному або регіональному рівні.

Основними складовими даного процесу є:

1. Політика уряду: влада може впливати на інноваційний розвиток через законодавчі ініціативи, податкові пільги для дослідницьких організацій, державні гранти для наукових досліджень і розвиток нових технологій. Також важливим є створення ефективного правового поля, що захищає інтелектуальну власність та сприяє комерціалізації інновацій.

2. Інвестиції в освіту та дослідження: інвестування в освіту і професійний розвиток, а також фінансування наукових досліджень, є фундаментом для підготовки кваліфікованих фахівців та розвитку новітніх ідей.

3. Співпраця між державою та приватним сектором: ефективна взаємодія між державними установами та приватними компаніями може прискорити розробку і реалізацію інноваційних продуктів і послуг. Це також включає партнерства з академічними установами і дослідницькими інститутами.

4. Створення інноваційних кластерів: організація кластерів, де компанії, наукові інститути та університети фізично знаходяться поруч один з одним, може сприяти швидкому обміну знаннями та технологіями, залученню інвестицій і створенню нових робочих місць.

5. Міжнародна співпраця: участь у міжнародних дослідницьких програмах і партнерствах може допомогти обміну досвідом та залученню глобальних ресурсів для впровадження інновацій.

6. Створення інфраструктури: розвиток транспортної, інформаційної та наукової інфраструктури є критично важливим для підтримки інноваційних проектів та зменшення бар'єрів для їх реалізації.

Ці заходи в комплексі можуть створити сприятливе середовище для інновацій, що відіграє важливу роль у забезпеченні сталого економічного зростання та конкурентоспроможності країни на міжнародній арені.

Політика уряду щодо стимулювання інноваційного розвитку є критично важливою для забезпечення довгострокового економічного зростання та підтримки національної конкурентоспроможності.

Уряди використовують різноманітні інструменти та стратегії для створення сприятливого середовища для інновацій, що охоплює такі аспекти:

– податкові стимули: однією з найпопулярніших форм урядової підтримки інновацій є впровадження податкових заходів, що спонукають компанії до інвестицій у дослідження та розробку (R&D). Це може включати зниження податкових ставок на прибуток, який реінвестується в інновації, а також податкові кредити для компаній, що проводять наукові дослідження;

– фінансування та гранти: уряди часто надають пряме фінансування для наукових досліджень через гранти та субсидії. Це включає фінансування університетів, державних наукових установ та приватних компаній, які займаються перспективними дослідженнями та розробками;

– правовий захист інтелектуальної власності: ефективне законодавство щодо захисту інтелектуальної власності необхідне для того, щоб інвентарі відчували себе впевнено в інвестуванні в інновації. Патенти, авторське право та торгові марки є основними інструментами захисту ідей та винаходів;

– підтримка стартапів та інноваційних кластерів: уряди часто фокусуються на створенні і підтримці інноваційних кластерів та технологічних парків, де стартапи можуть співпрацювати з дослідницькими інституціями та великими корпораціями. Таке середовище сприяє обміну знаннями, залученню інвестицій і швидкому комерціалізації нововведень;

– інвестиції в наукову інфраструктуру: створення та підтримка якісної наукової інфраструктури є важливим аспектом урядової політики. Це включає інвестиції в наукові лабораторії, дослідницькі установи, технопарки та інші об'єкти, що сприяють науковим дослідженням і технологічним інноваціям.

Наукова інфраструктура відіграє важливу роль у підтримці неперервного дослідження та розробки, що є необхідним для розробки нових продуктів і технологій. Забезпечення доступу до сучасного обладнання та високотехнологічних інструментів дозволяє науковцям та інженерам проводити експерименти на передньому краї науки та інженерії.

Крім того, інвестиції в наукову інфраструктуру можуть сприяти привабленню талантів та утриманню висококваліфікованих наукових та технічних кадрів у країні. Університети, дослідницькі інститути та інноваційні компанії стають більш конкурентоспроможними на міжнародному рівні, коли мають доступ до відповідної наукової інфраструктури.

Додатково, розвиток наукової інфраструктури може стимулювати місцеву економіку шляхом створення нових робочих місць, залучення інвестицій та підтримки малого та середнього бізнесу. Вона також служить основою для формування інноваційних кластерів, де наука, бізнес та уряд можуть співпрацювати для виробництва нововведень, що впливають на все суспільство.

Отже, інвестиції в наукову інфраструктуру відіграють стратегічну роль у національній політиці інноваційного розвитку, сприяючи створенню стійкої інноваційної системи, яка може забезпечити тривале економічне зростання та соціальний прогрес.

Ефективна інноваційна політика сприяє не тільки науковим та технологічним проривам, але й економічному зростанню, підвищенню конкурентоспроможності країни на міжнародній арені, створенню нових робочих місць, та залученню інвестицій. Інвестиції в наукову інфраструктуру допомагають створити сприятливі умови для розвитку нових технологій, що є критично важливим для досягнення тривалого прогресу та сталого розвитку суспільства.

Таким чином, уряди повинні продовжувати фокусуватися на інтеграції інноваційних стратегій в національну політику, розширюючи фінансову та законодавчу підтримку, створюючи сприятливе середовище для наукових досліджень та розвитку, а також сприяючи співпраці між різними секторами економіки.

Список використаних джерел:

1. Nelson Richard (1993). *National Innovation Systems: A Comparative Analysis*/R.Nelson. New York Oxford: Oxford University Press.

2. Юринець, З. В., Макара, О. В. (2016). Інноваційна політика як інструмент підвищення конкурентоспроможності економіки країни. *Ефективна економіка*. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4772>.

3. Любич, А. М., Подрез-Ряполова, І. В. (2020). Основні фактори стимулювання інноваційного розвитку України. *Право та інноваційне суспільство*. № 2 (15). URL: http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Liubchych_Podrez-Riapolova15.pdf

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>